

Susanna Gideonsson: Tal vid LO:s kongress 2021

Talare

Susanna Gideonsson
Ordförande för LO

Datum

1 december 2021

- 1 Kongressdeltagare,
Vänner

Jag har varit på många kongresser genom åren.

- 5 Men jag tror inte jag har varit med om en kongress i så dramatiska tider som vi upplever just nu.

Vi har nyligen träffat en historisk uppgörelse om ett nytt huvudavtal.

Det första sedan Saltsjöbadsavtalet 1938.

Vi har haft en osäker politisk situation sedan i somras.

- 10 Och förra veckan blev det riktigt snurrigt.

Men, vänner, i måndags hände något historiskt.

Vi fick vårt lands första kvinnliga statsminister!

Hundra år efter att vi kvinnor fick rösträtt krossade Magdalena Andersson äntligen glastaket.

- 15 Dessutom är hon socialdemokratisk statsminister för en socialdemokratisk regering.

En socialdemokratisk regering där vi också har två nya statsråd från LO – Karl-Petter och Johan!

Det är värt en rejäl applåd tycker jag!

- 20 ***

Ja, nu börjar jobbet.

För dem och för oss.

För långt borta härifrån - långt borta från riksdagen och långt borta från vår fina kongresshall – så går just nu, någonstans, en nyanställd med i facket.

- 25 Just nu, någon annanstans, begär en medlem ordet på en facklig utbildning.

Och samtidigt någonstans i Sverige, pratar ett skyddsombud med platschefen om bristen på skyddsutrustning.

Det är dessa människor – och flera hundratusen till - som ÄR

Landsorganisationen.

- 30 Det är deras Sverige vi alla här inne kommer ifrån.

Och det är för att vi har deras förtroende som vi är här.

Vänner,

35 Sedan jag valdes till LOs ordförande för snart ett och ett halvt år sedan har jag mött många medlemmar och förtroendevalda.

På svenska arbetsplatser, från norr till söder, på landsbygd och i städer.

För det mesta via en skärm, men ändå.

Jag har fått många frågor.

40 Inte särskilt många har handlat om det politiska spelet i riksdagen.

Om skattesänkningar och RUT-avdrag.

Eller om hur svårt det har varit att jobba hemifrån.

För de har inte kunnat jobba hemifrån.

Men jag har fått desto fler frågor om arbetstider,

45 otrygga anställningar och om hur pensionen ska räcka till.

Ibland är de jag mött förbannade. På oss också:

Varför har ni inte gjort mer?

Ni bara pratar.

När jag tänker på alla de där mötena och samtalen ser jag ett tydligt mönster.

50 Jag ser en vilja att bli bemött med respekt.

Att bli lyssnad på.

En vilja att bli värderad för det man gör.

Att få en rättvis lön och ett jobb som utvecklar, inte bryter ner.

55

Att kunna känna trygghet om man blir sjuk, arbetsskadad eller arbetslös.

Men många upplever också att makten inte längre lyssnar på dem.

Att vårt land håller på att delas.

60 Mellan några ”där uppe” och andra ”där nere”.

En misstro som ibland också drabbar oss.

Har vi svaren på allt detta?

Ja, nog försöker vi.

Vi har kanske inte alltid några snabba och enkla lösningar.

65 Komplicerade problem har sällan det.

Men svara måste vi. Annars kommer helt andra krafter att göra det.

När Magdalena Andersson valdes till partiordförande sade hon nåt väldigt bra

om vad som är arbetarrörelsens uppgift:

Vi ska säga som det är.

Och sedan ska vi göra vad som krävs.

Vänner, låt oss göra just det:

75

För det första:

Låt oss säga som det är om välfärden.

Vi har ett välfärdsunderskott i Sverige.

Under årtionde efter årtionde har skattesänkningar

80 och marknadsexperiment urholkat det gemensamma.

Men vi vill ha en välfärd där vi är medborgare, inte kunder.

Där människovärdet sätts före marknadsvärdet.

Där alla får vård och omsorg efter behov.

Därför måste vi göra vad som krävs.

85 God sjukvård och bra äldreomsorg måste finnas i hela landet.

Resurserna måste öka. Och det rejält!

Satsa på de anställda.

Sätt stopp för möjligheten att köpa sig före i vården genom privata försäkringar.

Och sätt stopp för vinstintressena. Det är nog nu! Det får vara slutlekt med våra

90 skattepengar. De ska gå till välfärden, inte till skatteparadis eller till lyxhotell i Thailand!

För det andra:

Låt oss säga som det är om ojämlikheten.

95 Klyftorna i Sverige har vuxit under lång tid. Mellan arbetare och tjänstemän, stad och land, mellan pension och lönearbete.

Jämlikheten och rättvisan måste öka.

Om man blir sjuk eller arbetslös ska man få stöd för att komma tillbaka i arbete, inte kastas ut i fattigdom.

100 När man går i pension ska pengarna räcka till ett gott liv.

Därför måste vi göra vad som krävs.

Stärk a-kassan och reparera sjukförsäkringen.

Gör om skattesystemet. Det är inte vettigt att det är lägre skatt på aktieklipp än på arbetsinkomster!

105 Höj kapitalskatterna och inför en rättviseskatt på årsinkomster över en miljon.

Och, vänner, vi måste höja pensionen för vanligt folk!

Visst är det bra att pensionerna ska höjas för de sämst ställda pensionärerna.

Och det är bra att Socialdemokraterna genomför den så kallade

110 trygghetspensionen.
Men det räcker inte.
Staten måste höja avsättningen rejält till den allmänna pensionen. LO-
förbundens medlemmar ska ha minst 72 procent av slutlönen i sammanlagd
pension.

115 Och vi måste få ett mer hållbart arbetsliv innan pensionsåldern höjs. Det var
också en del av pensionsöverenskommelsen men det löftet har svikits.
Vi måste få bättre arbetsmiljö, tillgång till företagshälsovård och en stärkt
sjukförsäkring. Tills dess kräver LO att höjningen av pensionsåldern pausas!

120 Sist men inte minst;
Vi måste säga som det är om jobben.
Det är med jobben allt börjar.
Där läggs grunden till både välfärd och jämlikhet.
Varje människa är en resurs. Varje arbetad timme är en tillgång.

125 Varje människa har rätt att försörja sig och att få bidra i arbetslivet utifrån sina
villkor.
Men arbetslöshet handlar också om makt.
När det är ont om jobb tvingas fler att acceptera de jobb som finns,
till de villkor arbetsgivaren erbjuder.

130 Då stärks arbetsgivarnas makt,
då möter våra krav hårdare motstånd.
Vi får aldrig slå oss till ro så länge en enda medlem går utan arbete.
Vi får aldrig glömma våra arbetslösa kamrater.
Vi får aldrig, aldrig ge upp vårt mål om arbete åt alla!

135 Därför ska vi göra vad som krävs.
Vi måste sätta upp ett konkret mål för full sysselsättning.
Investera i infrastruktur, byggande och klimatomställning.
Ta bort de otrygga anställningarna. Förbättra arbetsmiljön och stärk
skyddsombuden.

140 Se till att vi har en aktiv arbetsmarknadspolitik i hela landet.
Sätt stopp för tokprivatiseringen av Arbetsförmedlingen!
Ställ om Sverige till framtidens jobb. Och se till att människor kan ställa om, så
de kan ta de jobb som kommer.
Men de nya jobben ska vara schyssta jobb – med svenska löner och

145 kollektivavtal.
Det gröna folkhemmet ska inte vara ett fuskbygge!
Och, vänner, vi måste bekämpa arbetslivskriminaliteten med samhällets fulla

styrka.

150 För en stund sedan fick vi ett tydligt besked här på kongressen av vår nya statsminister:

Det ska krävas bindande anställningsavtal vid arbetskraftsinvandring. Ett viktigt besked i kampen mot arbetslivskriminaliteten!

Vänner, här märks det verkligen att vi har en socialdemokratisk regering.

155

Kongressdeltagare,

Nu börjar jobbet som sagt.

Det är bara att sätta igång.

160 På den här kongressen formulerar vi våra krav.

Sen går vi vidare.

Vi går vidare i den kommande avtalsrörelsen.

Vi kommer inte att låta någon glömma vilka det var som fick Sverige att fungera under pandemin.

165 Nu är det dags att LO-förbundens medlemmar får vad de är värda.

Men vi ska också gå vidare i politiken.

De senaste månaderna har visat att om vi ska ha en chans att nå våra mål måste högermajoriteten i riksdagen bli en minoritet!

Vi kan inte fortsätta att ha en situation där en socialdemokratiskt ledd regering

170 tvingas huka för de som vill pressa tillbaka löntagarna.

Därför måste vi redan nu börja förbereda vår fackliga valrörelse.

Mot oss står mäktiga krafter. Inte bara högerpartierna i riksdagen.

Svenska näringslivsintressen investerar mångmiljonbelopp i borgerlig opinionsbildning.

175 Högerens tankesmedjor får till exempel 200 miljoner kronor från olika storföretag. Varje år!

Men det är ett stöd i det fördolda.

Det redovisas inte öppet, som vår facklig-politiska samverkan

Ja, våra motståndare är segervissa nu.

180 Ulf Kristersson säger att han har sin ministerlista klar.

Och jag tror inte frågan är om SD får några ministerposter, utan hur många.

Därför måste vi nu ge allt i valarbetet.

Visa att politik gör skillnad.

Och se till att människor använder sin rösträtt.

185 Men vi ska inte göra allt det ensamma. Vi ska göra det tillsammans.

I facklig-politisk samverkan.

Det finns få saker som retar våra motståndare så mycket som denna samverkan.
Häromveckan såg jag en intervju med Företagarnas vd Gunther Mårder.
190 Ni vet, han som tycker att karensdagen behövs för att arbetare inte ska lata sig.
Nu var han riktigt bekymrad.
Det är för många fackliga i socialdemokratin, tyckte han.
Särskilt störd var han över att Tobias Baudin blivit partisekreterare.
Så sträck på dig, Tobias! Och fortsätt att störa honom!
195 För Mårder och andra högertyckare fattar ju ingenting av detta.
De vet ju inte hur det fungerar.
De har aldrig förstått att den facklig-politiska samverkan är knuten samman i
praktiskt arbete. Med starka ideologiska band.
Att grunden i den facklig-politiska samverkan inte är att vi betalar pengar till
200 partiet. Att parti- och LO-ledning äter middag ihop.
Eller att vi gör gemensamma utspel.
Nej, den handlar om att vi har ett avtal mellan LO och vårt socialdemokratiska
arbetareparti.
Ett avtal som bygger på ömsesidigt förtroende.
205 Ett avtal vi en gång slöt för att få inflytande också utanför arbetsplatserna.
Ett avtal med den enda politiska kraft som har förmågan och styrkan att
genomföra en politik som ligger i medlemmarnas intresse.
Och, kamrater, det avtalet tänker vi hålla!
Så, vänner,
210 Vi ska stärka den facklig-politiska samverkan.
Vi ska värva fler LO-medlemmar till partiet och till SSU. Det behövs fler
fackliga i politiken! Sen får direktör Mårder säga vad han vill!
Och vi ska se till att Sverige i valet nästa år får en socialdemokratiskt ledd
regering med en starkare socialdemokrati!
215

Vänner,
Det är lätt att måla världen i mörka färger.
Klassklyftor och klimatkris. Förtryck och våld.
220 Men Ibland tror jag vi har lite för lätt deppa.
Lite för svårt att se vad vi trots allt har åstadkommit.
Och framför allt, vad vi kan åstadkomma.
För det går att förändra samhället och världen.
När jag blev fackligt aktiv 1983 var klyftorna små, arbetslösheten låg och äldre
225 kunde leva på pensionen.

Palme var statsminister och borgarna satt mest och surade.
Ja, så kan man beskriva verkligheten på den tiden.
Men man kan också beskriva den så här:

230 Då byggde vi fortfarande hus med asbest.
Nu är det förbjudet.
Då gick mindre än 85 procent vidare till gymnasiet.
Nu är det 99 procent.
Då tvingades en del smyga med vem de älskade.

235 Nu firar vi varje år Pride tillsammans.
Visst har vi långt kvar.
Men allt var inte bättre förr.
Mycket har blivit bättre, sakta men säkert.
Trots bakslag.

240 Men förändringarna har inte skett av sig själva.
De har blivit möjliga genom facklig och politisk kamp.
Det räcker ju att vi ser oss omkring.
Förändring är möjlig!
Se på ungdomsgruppen i IF Metall Nordvästra Skåne.

245 De såg till att samtliga yrkesskolor fick besök med facklig skolinformation.
Trots pandemin värvade de 56 nya studerandemedlemmar.
Avdelningen har nu fler medlemmar på yrkeslinjerna än de någonsin haft.
Se på kommunalarna i Huddinge som tog strid mot det borgerliga styret och
privatiseringen av hemtjänsten. Och vann!

250 Genom en intensiv kampanj fick de tusentals att engagera sig och visade att
facket gör skillnad.
Eller se på det kvinnliga nätverket i Seko Väg och ban. De inte bara växer. De
åker också land och rike runt hjälpa andra klubbar inom byggbranschen att
starta egna nätverk.

255 För att bara nämna några. Listan kan göras hur lång som helst.
För vi måste komma ihåg att vårt fackliga och politiska arbete kan förändra
världen.
Och har gjort det!
Det är därför som högern tycker så illa om oss.

260 De vet att den fackliga tanken är ett hot mot deras makt.
Att vi visar på ett alternativ till en samhällsmodell byggd på klyftor.
Så nu säger vi till alla de som vill slå sönder den svenska modellen, sänka våra
löner och urholka våra kollektivavtal,
Vi säger det högt, en gång för alla:

Glöm det!
För vi är fler än ni!
Vi har framtiden på vår sida!
Ett annat Sverige och en annan värld är möjlig!

270

Ja, vänner, vi kan göra skillnad. Vi kan förändra samhället.
Men då måste vara många. Vi måste bli fler.
Jag vet att många förbund arbetar hårt med detta.
275 Och vi blev fler förra året. Utvecklingen kan vara på väg att vända.
Men det den sjunkande organisationsgrad vi sett under 2000-talet är allvarlig.
Visst, en del beror på strukturella förändringar.
En växande tjänstesektor, fler små arbetsplatser och fler visstidsanställda.
Och vi måste också vara självkritiska:
280 Är vi tydliga nog om vad vi faktiskt uppnått tillsammans?
Att vi faktiskt har ökat reallönerna under många år?
Att vi har höjt lönerna, trots att arbetsgivarna velat sänka dem?
Och är vi tydliga nog med vad vi uppnår varje dag, i det lilla.
Ute på enskilda arbetsplatser. I det vardagliga fackliga slitet.
285 Vi behöver kanske bli bättre på att berätta vad ett medlemskap kan ge.
Vi måste också se över vår egen organisation.
För det är inte bara högerens fel om klassklyftorna ökar och kollektivavtalen slås
sönder.
Felet är i så fall också vårt eget.
290 Att vi låtit våra motståndare splittra oss.
Att vi tagit vår demokratiska styrka för given.
Och att vi felaktigt trott att de segrar vi vunnit under 1900-talet är för alltid
vunna.
Det är de inte. Den kampen måste föras varje dag, här och nu.
295 Och vi får aldrig glömma det uttjatade – men sanna – uttrycket:
Enade vi stå – söndrade vi falla.
Våra motståndare har i flera årtionden lagt all sin kraft på en enda sak:
Att bryta ned vår grundläggande styrka.
Vår sammanhållning.
300 Och de har gjort en riktig analys.
För den enda styrkefaktor där vi är helt överlägsna är att vi är många. Och att vi
är enade.
Och ideologerna på andra sidan vet, och vi vet, att kampen om

305 sammanhållningen blir avgörande för framtiden.
När Svenska Arbetsgivareföreningen startade sin ideologiska offensiv på 70-talet
var huvudsyftet att splittra motståndarna.
När de gick ut i storlockouten 1980, då var målet detsamma.
När de drog sig ur de centrala förhandlingarna, då var facklig splittring det
310 yttersta målet.
De har alltid riktat in sig mot den fackliga kärnan – sammanhållningen.
Och idag har vi den nya högern, Sverigedemokraterna, som vill splittra oss
genom att ställa arbetare mot arbetare beroende på var vi är födda.

315 Kongressdeltagare,
Vi måste hålla samman.
Vi måste vara starka.
Vi måste bli fler.
Vi måste stärka vår organisation.
320 Vi måste stärka LO-facken i kommunerna. Det är där de flesta beslut som rör
medlemmarnas vardag tas.
Vi måste våga ge fler unga chansen på förtroendeuppdrag.
Och fler utlandsfödda,
Och vi måste bli bättre på att ge dem den skolning de behöver för det, och
325 hjälpa dem att växa i rollen.
Därför måste vi stärka den fackliga utbildningen.
Det är ett arbete som redan pågår.
Men vi kan mer, vi kan bli ännu bättre.
För kunskap är makt.
330 Och Sverige behöver fler aktiva och drivande LO-förbundsmedlemmar som
engagerar sig för att påverka sin vardag, sin arbetsplats, sin fackliga organisation,
ja, hela samhället.
Och vi vet ju vart vi vill.
Redan för sex år sedan formulerade vi tillsammans i LOs styrelse gemensamma
335 långsiktiga mål fram till 2028:
Några av dem är:

- Lönebildningen ska bidra till full sysselsättning, hög tillväxt och jämn inkomstfördelning.
- Våra medlemmar ska ha fortsatta reallöneökningar. Lägstälöner ska upp.
- 340 • Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän ska minska
- Löneskillnaderna mellan män och kvinnor ska bort.
- Daglöneriet ska bort. Heltid ska vara normen på hela arbetsmarknaden.

- Skyddet vid arbetsskada, sjukdom och omställning stärkas.
- Pensionerna måste höjas.

345

Visst klarar vi det, kamrater?
Så, återigen låt oss säga som det är.
Och göra vad som krävs!

350

Kongressdeltagare,
Jag inledde det här talet med att säga att vi lever i dramatiska tider.
Men jag vill att ni ska komma ihåg en annan sak också – fackligt arbete är roligt!
355 Det finns en glädje i att vara med i facket.
Det finns en glädje i att bli starkare tillsammans med andra.
Och det finns en glädje i att besegra högern.
Och en stolthet! En stolthet över att vara med i världens starkaste demokratiska
och fria fackföreningsrörelse.
360 Och det är genom att vi alla visar denna glädje och denna stolthet som vi kan få
ännu fler att gå med oss.
Det är bara så vi kan gå vidare i vår fackliga kamp för arbete, solidaritet och
rättvisa.

365 Tack ska ni ha!

Taggar

2020-tal, 2021, Facklig kamp, Kvinna

370

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/susanna-gideonsson-tal-vid-lo-s-kongress-2021>

375

380